

Lausunto

15.10.2019

Asia: LVM/1297/03/2019 / LVM023:00/2019

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyvien lakien muuttamisesta (Korjauspaketti)

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VR-Yhtymä Oy kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitusta asiasta ja lausuu siitä seuraavaa:

Raideliikennelain 192 § siirtymäajan jatkaminen

VR-Yhtymä ehdottaa, että raideliikennelain 192 §:n 13 momentissa tarkoitettua rataverkon hallinnan järjestämistä koskevaa määräaika jatketaan kahdella vuodella, eli 1.7.2021 saakka. Perusteluina VR-Yhtymä toteaa seuraavaa:

Luonnoksen mukaan raideliikennelain 192 §:n 13 momentissa tarkoitettua rataverkon hallinnan järjestämistä koskevaa määräaika jatkettaisiin yhdellä vuodella (1.7.2020 saakka). Kuten luonnoksen perusteluissa on todettu, määräajan kohteena ovat raideliikennelain 104-107, 109 ja 111 §:n mukaiset vaatimukset koskevat Suomessa ainoastaan VR-Yhtymä Oy:tä. Edellä mainittujen säännösten mukaiset vaatimukset tarkoittavat käytännössä sitä, VR-Yhtymän tulisi eriyttää hallinnoimansa yksityisraiteet erilliseen (perustettavaan) tytäryhtiöön ja mm. pääomittaa kyseinen yhtiö sekä rekrytoida yhtiöön rautatieyritystoiminnasta riippumaton johto 1.7.2020 mennessä.

Määräajan siirron taustalla on Liikenne- ja viestintäministeriön Euroopan komissiolle toimittama kirje, jossa ministeriö on esittänyt, että Euroopan komissio muuttaisi Suomen yksityisraiteista helmikuussa 2015 antamaansa päätöstä (C (2015) 857 lopullinen) siten, että VR-Yhtymän hallinnoimia yksityisraiteita voitaisiin jatkossa kohdella lainsäädännöllisesti palvelupaikkoina ja niihin

liittyvinä raideyhteyksinä. Tämä tarkoittaisi sitä, että VR-Yhtymän ei tarvitsisi eriyttää yksityisraiteitaan omaan tytäryhtiöön. Alustavien tietojen mukaan on täysin mahdollista, että Euroopan komissio tulee hyväksymään Suomen ehdotuksen. Viimeisimpien tietojen mukaan komission lopullinen täytäntöönpanopäätös menisi kirjalliseen menettelyyn kuitenkin aikaisintaan keväällä 2020, jolloin varmuutta päätöksen sisällöstä ei ole mahdollista saada VR-Yhtymän kannalta riittävän ajoissa, jos kyseiset raideliikennelain vaatimukset tulisi täytäntöönpanna jo 1.7.2020. Komission käsittely voi kestää merkittävästi pidempäänkin.

Jatkamalla määräaika kahdella vuodella, vältetään riski siitä, että VR-Yhtymä on epävarmassa oikeudellisessa tilanteessa pakotettu aloittamaan tytäryhtiön perustamiseen liittyvät valmistelut heti vuoden 2020 alkupuolella ja toimeenpanemaan yhtiöittämisen 1.7.2020. Tämä luonnollisesti aiheuttaisi merkittävästi kustannuksia ja työtä, jotka voivat myöhemmin osoittautua tarpeettomiksi. Vaikka Euroopan komissio myöhemmin hyväksyisi LVM:n esittämän päätös muutoksen, yhtiöittämisen jälkikäteinen peruuttaminen olisi vähintäänkin haastavaa (ellei käytännössä mahdotonta). Tällöin myös Euroopan komission kanssa aloitetulla prosessilla tavoitellut hyödyt palvelupaikoiksi muuttamisesta voisivat mennä hukkaan. Tempoilevat muutokset lainsäädännössä ja organisaatorakenteessa ovat lisäksi tarpeettomia riskejä myös rautatieturvallisuuden kannalta.

Juslin-Uotila Jonna
VR Group